

30.7.2010

OHJE TELEYRITYKSELLE LAAJAKAISTAHANKKEEN TUEN HAKEMISESTA VIESTINTÄVI- RASTOSTA

1. YLEISTÄ

Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueella (1186/2009) (jäljempänä laajakaistatukilaki) tuli voimaan 1.1.2010. Laissa säännellään valtion tuen myöntämistä haja-asutusalueiden laajakaistarakentamishankkeille. Viestintäviraston tehtävänä on lain mukaan myöntää valtion tukea osalle vuosina 2010-2015 toteutettavista laajakaistahankkeista.

Tämä ohje on laadittu sellaisten laajakaistahankkeiden valtion tuen hakumenettelyä varten, joille myönnettävästä valtion tuesta päättää Viestintävirasto. Viestintäviraston ohella myös elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukset myöntävät maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain (1443/2006) nojalla tukea laajakaistahankkeille. Näiden hankkeiden osalta tarvittavan ohjeistuksen antavat asianomaiset viranomaiset.

2. LAAJAKAISTAHANKKEET, JOITA OHJE KOSKEE

Viestintävirasto myöntää valtion tuen sellaisille laajakaistahankkeille, joissa kunnan maksuosuus on suuruudeltaan 33 tai 8 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kustannuksista. Perusteista, joiden nojalla 8 prosentin maksuluokkaan kuuluvat kunnat määräytyvät, säädetään laajakaistatukilain 8 §:ssä sekä lain nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa kunnan maksuosuudesta laajakaistatukihankkeissa (240/2010).

Luettelo 8 prosentin maksuluokkaan kuuluvista kunnista on liikenne ja viestintäministeriön sivuilla www.lvm.fi.

3. HAKUMENETTELYYN SOVELLETTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Keskeisimmät laajakaistahankkeisiin ja valtion tuen myöntämiseen sovellettavat säännökset sisältyvät laajakaistatukilakiin (1186/2009) sekä lakiin laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta (538/2010). Tämän lisäksi valtion tuen myöntämiseen ja tuen käytön valvontaan sovelletaan valtioneuvostuslakia (688/2001). Lisäksi hakumenettelyssä tulee huomioida yleisestä hallinto-oikeudellisesta lainsäädännöstä, kuten hallintolaista (434/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetusta laista (julkisuuslaki, 621/1999), johtuvat vaatimukset.

Laajakaistatukilakia on täsmennetty liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetussa laissa tarkoitetuista tukikelpoisista alueista (246/2010) sekä valtioneuvoston asetuksella kunnan maksuosuudesta laajakaistatukihankkeissa (240/2010).

Kansallisen lainsäädännön ohella tukimenettelyn kaikissa vaiheissa on tärkeää huomioida EY:n lainsäädännöstä sekä komission ja EY:n tuomioistuimen valtioneuvostoa koskeva oikeuskäytännöstä johtuvat vaatimukset. EY:n komissio on 17.9.2009 julkaissut yhteisön suuntaviivat laajakaistaverkkojen nopeaan käyttöönottoon liittyvien valtioneuvostokäytäntöjen soveltamisessa. Suuntaviivoissa esitetään komission noudattamat EY:n perustamissopimuksen valtioneuvostokäytäntöjä koskevat tulkintalinjat.

30.7.2010

4. VALTION TUKEA KOSKEVAN PÄÄTÖKSENTEON VAIHEET

Valtion tuen julkisesta hakumenettelystä säädetään laajakaistatukilain 6 §:ssä ja hakumenettelyssä käytettävistä vertailuperusteista lain 6 a §:ssä

Valtioneuvosto on 15.4.2010 päättänyt maakunnallisten hankeohjelmien perusteella valtion tuen jakautumisesta maakunnittain. Maakunnan liitot ilmoittavat Viestintävirastolle käynnistettävät laajakaistahankkeet, jonka jälkeen Viestintävirasto tekee käynnistettäviä hankealueita koskevat markkina-analyysit ja kuulee teleyrityksiä hankealueen mahdollisista investoinneista sekä tuen vaikutuksista kilpailuun. Markkina-analyysin tarkoituksena on varmistua hankkeen tukikelpoisuudesta ja rajata tarkemmin sitä, miltä osin hankealueelle voidaan myöntää valtion tukea.

Maakunnan liittojen tehtävänä on julistaa hankkeeseen liittyvä valtion tuki julkisesti haettavaksi. Hakumenettelyn perusteella maakuntien liitot valitsevat laajakaistahankkeiden toteuttajat.

Viestintävirasto voi myöntää valtion tukea hakijalle, joka on tullut valituksi maakunnan liiton järjestämässä hakumenettelyssä hankkeen toteuttajaksi, jos laajakaistatukilaissa määritellyt tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Tuen myöntämisen lisäksi Viestintävirasto tekee tuen saajan hakemuksesta erillisen tuen maksupäätöksen.

5. TUKIKELPOISEN MAANTIETEELLISEN ALUEEN MÄÄRITTELY

Tukikelpoiset alueet on määritelty liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa (246/2010). Kartat tukikelpoisista alueista löytyvät Viestintäviraston internetsivuilta Laajakaista 2015-osiosta¹. Asetuksessa määriteltyä tukikelpoista aluetta voivat lisäksi rajoittaa sellaiset jo rakennettujen viestintäverkkojen liityntäpisteet, joista tarjotaan tai voidaan tarjota 100 Mbit/s edistysellisiä viestintäpalveluita. Laajakastatukilain 11 §:n perusteella tukikelpoisia kustannuksia eivät ole kustannukset alueella, joka ulottuu kahden kilometrin päähän sellaisesta liityntäpisteestä, josta voidaan tarjota edistysellisiä viestintäpalveluita.

Olemassa olevien verkkojen lisäksi konkreettiset lähitulevaisuuden investointisuunnitelmat edistysellisten viestintäpalvelujen tarjoamiseksi tietyllä alueella saattavat rajata tukikelpoista aluetta.

Markkina-analyysin yhteydessä Viestintävirasto selvittää olemassa olevien edistysellisten viestintäverkkojen sijainnin ja järjestää julkisen kuulemisen niiden hankealueiden osalta, joille maakuntaliitot ovat ilmoittaneet julistavansa julkista tukea haettavaksi. Julkisen kuulemisen yhteydessä teleyrityksiltä pyydetään selvitystä lähitulevaisuuden (3 vuotta) investointisuunnitelmista hankealueen edistysellisiin viestintäverkkoihin sekä valtion tuen mahdollisista vaikutuksista kilpailuun hankealueella ja alueelle aiemmin tehtyihin investointeihin. Näiden tietojen perusteella Viestintävirasto laatii kustakin hankealueesta markkina-analyysin, jossa määritellään mahdolliset verkkotietojen tai investointisuunnitelmien perusteella tukikelvottomat alueet. Valmiit markkina-analyysit löytyvät myös Viestintäviraston www-sivuilta².

¹ <http://www.ficora.fi/index/saadokset/ohjeet/laajakaista2015/kartat.html>

² <http://www.ficora.fi/index/saadokset/ohjeet/laajakaista2015/markkina-analyysit.html>

30.7.2010

6. TUKIHAKEMUS VIESTINTÄVIRASTOLLE

Maakunnan liiton hakumenettelyssä valituksi tulleen on tehtävä Viestintävirastolle kirjallinen tukihakemus. Tukihakemuksessa tulee olla ainakin seuraavat tiedot ja selvitykset:

- 1) viestintäverkon rakentamissuunnitelma;
- 2) haettavan valtion tuen enimmäismäärä;
- 3) selvitys tarjottavien liittymien määrästä sekä hinnasta ja muista ehdoista, joilla viestintäpalveluita suunnitellaan tarjottavan käyttäjille näiden vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa;
- 4) hankkeen aikataulu;
- 5) selvitys yhteisrakentamisesta muiden yhdyskuntaa palvelevien johtojen ja rakennelmien asentamisen yhteydessä

Sekä lisäksi hakemukseen on liitettävä ainakin selvitys:

- 6) tarjottavista verkkopalveluista sekä hinnasta ja muista ehdoista, joilla verkkopalveluja tarjotaan;
- 7) hankkeen tukielpoisista kustannuksista sekä laajakaistatukilain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuista rahoitusosuuksista;
- 8) rakennettavan viestintäverkon teknisistä ominaisuuksista ja viestintäpalvelun teknisestä toteutuksesta;
- 9) viestintäverkon ja -palvelun yhteenliittämisestä muiden teleyritysten kanssa;
- 10) kunnan kanssa tehty sopimus verkon toimittamisesta.

Kohdassa 1 tarkoitetusta viestintäverkon rakentamissuunnitelmasta tulee käydä ilmi ainakin viestintäverkon maantieteellinen sijainti sekä tiedot viestintäverkossa tarjottavien palveluiden teknisestä toteutustavasta, joita ovat esimerkiksi tiedot valitusta tekniikasta sekä tarvittavista verkkokomponenteista. Rakentamissuunnitelman tulee tukihakemusvaiheessa olla yksityiskohtaisempi kuin valtion tuen hakumenettelyvaiheessa maakuntaliitolle toimitettu suunnitelma.

Hankkeelle voidaan laajakaistatukilain nojalla myöntää valtion tukea joko enintään 33 tai enintään 58 prosenttia hankkeen tukielpoisista kustannuksista. Hankkeelle haettavan valtion tuen enimmäismäärä tulee ilmoittaa hakemuksessa.

Kohdan nro 3 perusteella tulee esittää selvitystä tarjottavien liittymien määrästä sekä hinnasta ja muista ehdoista, joilla viestintäpalveluita suunnitellaan tarjottavan käyttäjille näiden vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Selvityksessä on toisin sanoen kerrottava laajakaistahankkeen piiriin kuuluvien kotitalouksien, yritysten sekä julkishallinnon vakinaisten toimipisteiden lukumäärä. Jos tuen hakija suunnittelee itse tarjoavansa vain verkkopalveluita, tukihakemuksessa on nimettävä vähintään yksi palveluyritys, joka tulee tarjoamaan viestintäpalveluita verkossa myös loppukäyttäjille. Tulevan palveluntarjonnan osalta tulee esittää esim. aiesopimus tai muu vastaava asiakirja tulevasta yhteistyöstä.

Käyttäjille tarjottavien palveluiden hintatasosta on esitettävä arvio, joka koskee hinnoittelua palvelun alkaessa sekä hintatason kehittymistä tulevan viiden vuoden aikana.

Kohdan nro 4 mukaisesti tuen hakijan tulee liittää tukihakemukseensa hankkeen aikataulu, josta ilmenee ainakin hankkeen suunniteltu aloitus- ja valmistumisajankohta.

Kohdan nro 5 perusteella tukihakemukseen tulee liittää selvitys mahdollisesta yhteisrakentamisesta muiden yhdyskuntaa palvelevien johtojen ja rakennelmien asentamisen yhteydessä.

30.7.2010

Palveluntarjontaa koskevassa suunnitelmassa tulee kohdan 6 perusteella selostaa ainakin tarjottavien palveluiden minimivalikoima, tilaajayhteyksien toteutustapa ja hinta, jos ne ovat tiedossa sekä keskeisimmät vuokratuotteet ja niiden hinnat.

Kohdan nro 7 perusteella tulee ilmoittaa hakijan arvio hankkeen tukikelpoisista kustannuksista niiden enimmäismäärän arvioimiseksi ja hakemusten vertailtavuuden varmistamiseksi. Yksityiskohtainen hankkeen kustannusarvion ohjeistus löytyy tukihakemuslomakkeen mukana tulevasta täyttöohjeesta. Rahoitusosuuksilla viitataan muuhun julkiseen tukeen, kuten kunnan rahoitusosuuteen sekä tuen hakijan oman rahoituksen osuuteen.

Kohdan nro 8 perusteella tuen hakijan on esitettävä esimerkiksi verkkosuunnitelma. Selvitys on tarpeen tukikelpoisten kustannusten arvioinnissa. Tuen hakijan tulee varmistua siitä, että verkon tekniset ominaisuudet täyttävät Viestintäviraston teknisissä määräyksissä asetetut vaatimukset.

Kohdassa 9 tarkoitetuksi yhteenliittämisestä annettavaksi selvitykseksi riittää esim. aiesopimus tai muu vastaava suunnitelma, josta selviää, että yhteenliittäminen toteutuu tarvittaessa. Jos tuen avulla rakennettu viestintäverkko liitetään yhteen saman teleyrityksen omistaman muun viestintäverkon kanssa, riittää selvitykseksi maininta tästä.

Tukihakemuksen yhteydessä vaadittavat tiedot ja selvitykset on kuvattu tarkemmin Viestintäviraston www-sivuilla julkaistussa tukihakemuksessa ja hakemuksen täyttöohjeissa³.

7. TUEN HAKIJAA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Valtion tuen saajalle ei laajakaistatukilaissa ole asetettu erityisiä edellytyksiä. Tuen hakijan ei tarvitse vielä tuen hakuvaiheessa olla teletoimintaa harjoittava teleyritys, vaan tukea voi hakea mikä tahansa yritys, yhteisö tai säätiö, joka on tullut valituksi hankkeen toteuttajaksi maakunnan liiton järjestämässä hakumenettelyssä. Hankkeen toteuttajan kuitenkin tulee noudattaa kaikkia lainsäädännössä teleyritykselle asetettuja velvoitteita aloittaessaan yleisen teletoiminnan harjoittamisen.

Mikäli tuen hakijana on julkisesti rahoitettu (esimerkiksi kunnan omistama) verkkoyhtiö, on kuitenkin arvioitava, voidaanko julkisyhteisön pääomasijoitusta yhtiöön tällaisessa tapauksessa pitää hankkeen yksityisenä rahoituksena. Arvioinnissa huomioidaan, täyttääkö julkinen investointi yhtiöön EY:n tuomioistuimen ja Euroopan komission asettamat toiminnan markkinaehtoisuutta koskevat kriteerit.

8. TUEN MYÖNTÄMISEN YLEISET EDELLYTYKSET

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että kunta sitoutuu rahoittamaan hanketta maksuosuuttaan vastaavalla osalla hankkeen tukikelpoisista kustannuksista. Lisäksi tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuen saaja rahoittaa viestintäverkon rakentamisen tukikelpoisista kustannuksista *vähintään* 34 prosenttia omalla rahoituksellaan. Valtion tukea ei myönnetä, jos samoihin kustannuksiin on jo myönnetty muuta valtion tukea, tukea Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta taikka Euroopan yhteisöltä.

Tukea voidaan myöntää vain, jos tuen myöntämisellä ei arvioida olevan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia. Viestintävirasto on markkina-analyysin yhteydessä ottanut kantaa siihen, onko mahdollisella valtiontuella hankealueelle muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia.

³ <http://www.ficora.fi/index/saadokset/ohjeet/laajakaista2015/ohjeet.html>

30.7.2010

Tuen myöntämisen yleisenä edellytyksenä on lisäksi ollut, että ilmoitusmenettely EU:n komissiolle on päätynyt eikä komissio ole vastustanut tuen myöntämistä. Euroopan komissio 6.5.2010 hyväksyi päätöksellään K (2010)3062 Suomen laajakaistatukiohjelman valtiontuen vuosille 2010-2015. Päätöksessä komissio päätti olla vastustamatta Suomen laajakaistatukea, koska päätöksessä kuvatuilla edellytyksillä tukiohjelma täyttää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa asetetut vaatimukset.

9. TUEN MYÖNTÄMISEN ERITYISET EDELLYTYKSET

VERKKO- JA VIESTINTÄPALVELUJEN TARJONNAN VÄHIMMÄISAIKA RAKENNETTAVASSA VIESTINTÄVERKOSSA

Hankkeelle voidaan myöntää valtion tukea vain, jos tuen hakija sitoutuu tukihakemuksessaan ottamaan vastuulleen edistyksellisten verkko- ja viestintäpalveluiden tarjonnan hankinnan kohteena olevassa viestintäverkossa vähintään 10 vuoden ajan tuen viimeisen erän maksamisesta lukien.

Edistyksellisinä viestintäpalveluina pidetään lain 11 §:n perustelujen mukaan tällä hetkellä vähintään 100 Mbit/s yhteysnopeuden omaavia laajakaistayhteyksiä. Muita edistyksellisen viestintäpalvelun ominaisuuksia ovat symmetrisyys ja toimintavarmuus. Verkko- ja viestintäpalveluita koskevana teknisenä vaatimuksena on lisäksi, että tarjottujen palveluiden tulee olla viestintämarkkinalain ja sen nojalla annettujen määräysten mukaisia sekä muutoinkin teknisesti edistyksellisiä, toimintavarmoja ja turvallisia.

VERKON KÄYTTÖOIKEUDEN LUOVUTTAMINEN

Valtion tuen myöntämisen edellytykseksi on lisäksi asetettu viestintäverkon käyttöoikeuden luovuttamista koskeva vaatimus. Tuen hakijan on tukihakemuksessaan sitouduttava vähintään 10 vuoden ajan tuen viimeisen erän maksamisesta lukien luovuttamaan muille teleyrityksille käyttöoikeus tuen avulla rakennettuun viestintäverkkoon ja sen kapasiteettiin. Luovutusvelvollisuutta ei ole, jos käyttöoikeuden kohde on tuen saajan omassa käytössä tai tarpeen sen kohtuullista omaa tulevaa tarvetta varten.

Tuen hakijan tulee sitoutua luovuttamaan käyttöoikeus kohtuulliseen hintaan ja syrjimättömin ehdoin. Viime kädessä Viestintävirasto määrittelee, mitä on pidettävä kohtuullisena hintana käyttöoikeuden luovutukselle. Saadakseen tukea, on hakijan myös sitouduttava julkaisemaan kymmenen vuoden ajan tuen viimeisen erän maksamisesta lukien palvelun toimitusehdot ja muut käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuden kannalta merkitykselliset tiedot.

10. TUKIKELPOISET KUSTANNUKSET

Laajakaistatukilain 11 §:n mukaan:

"Tukikelpoisia kustannuksia ovat kustannukset, jotka ovat:

1) syntyneet tukihakemuksen vireilletulon jälkeen;

2) syntyneet edistyksellisten viestintäpalveluiden tarjonnassa tarpeellisen viestintäverkon rakentamisesta; sekä

3) välttämättömiä tukikelpoisella alueella sijaitsevien, käyttäjän vakinaiseen asuin- tai sijaintipaikkaan toimitettavien liittymien tarjonnassa.

Tukikelpoisia kustannuksia eivät ole:

30.7.2010

1) viestintäverkon ylläpitokustannukset;

2) kustannukset, jotka kohdistuvat tilaajayhteyden osalle, joka ulottuu enintään kahden kilometrin päähän käyttäjän vakinaisesta asuin- tai sijaintipaikasta;

3) kustannukset alueella, joka ulottuu kahden kilometrin päähän sellaisesta liityntäpisteestä, josta voidaan tarjota edistyksellisiä viestintäpalveluita."

Valtion tukea voidaan myöntää vain sellaisiin kustannuksiin, jotka ovat välttämättömiä asiakkaiden vakinaiseen asuin- tai sijaintipaikkaan toimitettavien liittymien tarjonnassa. Tukea voidaan myöntää ainoastaan verkon rakentamiskustannuksiin. Tukea ei myönnetä viestintäverkon ylläpitokustannuksiin eikä verkonosien vuokratukustannuksiin.

Tukikelpoisia kustannuksia ovat tukikelpoisella maantieteellisellä alueella syntyvät kustannukset. Tukikelpoisia kustannuksia ovat lisäksi sellaiset kustannukset, jotka syntyvät alueella, joka on liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa (246/2010) rajattu tuen ulkopuolelle, mutta verkon osat ovat välttämättömiä yhteyksien rakentamiseksi tukikelpoisella alueella sijaitseville tilaajille (Viestintäviraston Laajakaista 2015-sivulla kartoissa punaisella raidoituksella kuvattu alue).

Valtion tukea ei voida kuitenkaan myöntää hankealueelle rakennettavan viestintäverkon kustannuksiin alueella, joka ulottuu kahden kilometrin päähän sellaisesta olemassa olevan viestintäverkon liityntäpisteestä, josta tarjotaan tai voidaan tarjota edistyksellisiä viestintäpalveluja. Viestintävirasto rajaa kyseiset alueet markkina-analyysissään. Tällaiset kustannukset eivät ole missään tilanteessa tukikelpoisia riippumatta siitä sijaitseeko alue liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa (246/2010) tukikelpoiseksi rajatulla alueella tai tukikelvottomaksi rajatulla alueella.

Viestintäviraston tukipäätöksessä asetetaan kullekin hankkeelle myönnettävälle valtion tuelle enimmäismäärä sekä prosentuaalisesti että euromääräisesti. Tuki maksetaan hankkeen valmistuttua toteutuneiden kustannusten mukaisesti kuitenkin siten, että valtion tuen lopullinen määrä ei voi olla suurempi kuin mitä Viestintäviraston tukipäätöksessä on todettu. Valtiontukea voidaan kuitenkin myöntää vain jos tarvittava rahoitus on osoitettu valtion talousarviossa. Tukea myönnetään vuosittain valtion talousarviossa käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa. Lisäksi huomioon tulee ottaa Valtioneuvoston päätöksellä LVM/968/08/2009 myönnetyn maakuntakohtaisen rahoituksen jakautuminen.

11. TUKIHAKEMUKSEN JÄTTÄMISEN MÄÄRÄAIKA

Valtionavustuslain 9 §:n (tuen hakeminen) perusteluissa avataan tukiviranomaisen tiedotusvelvollisuuden sisältöä. Yhtenä kohtana todetaan, että tiedottamisen yhteydessä valtionapuviranomaisen tulee antaa tarkemmat tiedot muun muassa siitä, mitkä ovat valtionavustuksen hakajat. Valtionapuviranomaisen tiedottamisvelvollisuuden todetaan osaltaan palvelevan myös hallinnolta edellytettävän avoimuuden toteutumista. Laajakaistatukilaissa ei ole asetettu varsinaista määräaikaakaan tukihakemuksen jättämiselle, mutta laajakaistatukiohjelman takarajaksi on asetettu vuoden 2015 loppu. Vuoden 2015 jälkeen ei tukea enää voida uusien hankehakemusten perusteella myöntää.

Laajakaistatukilain 11 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan tukikelpoisia kustannuksia ovat vain sellaiset kustannukset, jotka ovat syntyneet tukihakemuksen vireilletulon jälkeen.

30.7.2010

12. TUEN MAKSATUKSEN HAKEMINEN VIESTINTÄVIRASTOLTA

Valtionavustuslain 29 §:n mukaan oikeus saada maksatus myönnetystä valtionavustuksesta raukeaa, jos valtionavustuksen saaja ei ole esittänyt valtionavustuksen maksamista varten tarvittavaa hyväksyttävää selvitystä 8 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai valtionavustuspäätöksessä asetetussa määräajassa. Jos määräaikaa ei ole asetettu, oikeus maksatukseen raukeaa kahden vuoden kuluttua sen varainhoitovuoden päättymisestä, jona valtionavustus on myönnetty. Viestintävirasto tulee tukipäätöksessään asettamaan määräajan johon mennessä maksatusta tulee hakea. Mikäli erillistä määräaikaa ei ole tukipäätöksessä asetettu, käytetään valtionavustuslain 29 §:n mukaista 2 vuoden määräaikaa.

Laajakaistatukilain 13 §:n mukaan valtion tuen maksamisen edellytyksenä on, että laajakaistahanke on valmistunut ja tuen hakijan on esittänyt Viestintävirastolle hyväksyttävän selvityksen toteutuneista tukikelpoisista kustannuksista. Tämä edellyttää erillistä kirjallista maksuhakemusta. Maksuhakemuksen sisällöstä Viestintävirasto tulee antamaan erillisen ohjeen.

Laajakaistatukilain 13 §:n 2 momentissa säädetään, että Viestintävirasto voi päättää tuen hakijan pyynnöstä, että laajamittaisissa ja pitkäkestoisissa hankkeissa valtion tuki maksetaan useammassa erässä vuosittain. Pyyntö tulee tehdä Viestintävirastoon kirjallisesti ja se on perusteltava. Laajamittaisuutta voidaan arvioida esimerkiksi hankkeen maantieteellisen laajuuden kautta (useampi kunta mukana) tai hanke voi kohdistua laajaan käyttäjämäärään. Pitkäkestoisuus edellyttää, että hankkeen rakentamiseen kuluu aikaa vähintään 2 vuotta. Ratkaisu perustuu Viestintäviraston päätökseen ja lähtökohtaisesti kaikkien edellytysten tulisi täytyä, jotta maksatus useammassa erässä voidaan myöntää.

Laajakaistatukilain tarkoittama valtion tukea ei voida maksaa, jos Euroopan komissio on tehnyt päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen takaisinperimisestä ja sen nojalla tuen hakijalle on annettu eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettu takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskeva päätös, jota tuen hakija ei ole noudattanut.

13. LAAJAKAISTAHANKKEIDEN SEURANTA

Laajakaistatukilain 15 §:n mukaan teleyrityksellä sekä tuen hakijalla on Viestintäviraston pyynnöstä velvollisuus kerätä ja liike- ja ammattisalaisuuksien estämättä luovuttaa Viestintävirastolle laajakaistahankeiden ohjauksen ja valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja. Tiedot on luovutettava viranomaisen pyytämässä muodossa viipymättä ja maksutta.

Viestintävirasto seuraa laajakaistahankeiden edistymistä ja ylläpitää tätä tarkoitusta varten seurantarekisteriä. Seurantarekisteriin voidaan tallettaa seuraavat laajakaistahankeiden, tuen hakijaa, tuen saajaa sekä tuen käyttöä koskevat tiedot:

- 1) hakijan nimi ja yhteystiedot;
- 2) hakijan yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot;
- 3) laajakaistahankeiden sisältöä, tavoitteita ja tuloksia koskevat tiedot;
- 4) laajakaistahankeiden kustannuksia ja kokonaisrahoitusta koskevat arviot sekä näiden toteutumista koskevat tiedot;
- 5) tuki- ja maksuhakemusta ja sen ratkaisemista sekä tuen yksilöintiä koskevat tiedot
- 6) tiedot laajakaistatukilain sekä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain perusteella myönnettyistä ja maksetuista tuista;

30.7.2010

- 7) tieto siitä, onko myönnetty tuki Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua valtion tukea;
- 8) tiedot tarkastuksesta ja siinä tehdyistä havainnoista;
- 9) tiedot tuen saajalta takaisinperittävistä tuista sekä takaisinperinnän toteutumista;
- 10) muita hakemuksen käsittelyssä kertyneitä välttämättömiä tietoja

Rekisteröidyn oikeuteen tarkistaa häntä koskevat, seurantarekisteriin sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisuun sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamiseen sovelletaan, mitä henkilötietolaissa (523/1999) niistä säädetään.

Seurantarekisteriin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salassapidosta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Rekisteriin sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen maksamisesta ja, jos kysymys on Euroopan yhteisön osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, viisi vuotta siitä, kun Euroopan yhteisöjen komissio suorittaa ohjelman viimeisen yhteisön rahoitusosuuden maksun.

14. JULKISEN TUEN KÄYTÖN VALVONTA JA TARKASTUKSET

Hankkeen kustannukset kirjataan tuen hakijan kirjanpitoon muiden kustannusten tavoin. Hankkeesta on lisäksi pidettävä erillistä projektikirjanpitoa, jonka avulla on mahdollista raportoida valtiontukiviranomaiselle valtion tuen käytöstä yksilöidyllä tasolla. Hankkeen kustannusarvion esittämistä on tarkemmin ohjeistettu tukihakemuslomakkeen ohjeissa.

Viestintävirasto tekee tuen käyttöä valvoessaan myös tarvittaessa tarkastuksia. Tarkastusoikeuden sisällöstä säädetään tarkemmin valtionavustuslain 16 §:ssä.

Viestintävirasto voi pyytää ulkopuolista asiantuntijaa avustamaan tarkastuksessa. Viestintävirasto voi myös päätöksellään valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan tarkastuksia. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja.

Valtionavustuksen saajan on korvauksetta annettava tarkastusta suorittavalle virkamiehelle ja tilintarkastajalle kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset, asiakirjat, tallenteet ja muu aineisto sekä muutoinkin avustettava tarkastuksessa.

Tarkastusta suorittavalla virkamiehellä ja tilintarkastajalla on oikeus ottaa tarkastuksen kohteena oleva aineisto haltuunsa, jos tarkastaminen sitä edellyttää. Aineiston haltuunotosta on tarkastuksen yhteydessä laadittava pöytäkirja. Siinä on mainittava haltuunoton tarkoitus ja haltuun otettu aineisto. Aineisto on palautettava viipymättä, kun sitä ei enää tarvita tarkastuksen suorittamiseksi.

Tarkastusta suorittavalla virkamiehellä ja tilintarkastajalla on oikeus päästä tarkastuksen edellyttämässä laajuudessa valtionavustuksen saajan hallinnassa tai käytössä oleviin liike-, varasto- tai muihin vastaaviin ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen käytettäviin tiloihin ja muille alueille, joiden oloilla on merkitystä valtionavustuksen myöntämiselle ja käytön valvonnalle.

Viestintävirastolla on lisäksi oikeus saada poliisi-, tulli-, vero- ja ulosottoviranomaisilta tarpeellista virka-apua valvonta- ja tarkastustehtävien suorittamisessa.

30.7.2010

15. TUEN PALAUTTAMINEN, TAKAISINPERINTÄ JA TUOTON PALAUTTAMINEN ERÄISSÄ TAPAUKSISSA

Valtionavustuslain mukaan valtionavustusta saa käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Valtionavustuksen saajan tulee antaa valtionapuviranomaiselle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot. Valtionapuviranomaisella on oikeus suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia. Tarkemmat säännökset tästä sisältyvät valtionavustuslain 4 lukuun. Valtionavustuslaki sisältää myös yleiset säännökset tuen palauttamisesta ja takaisinperinnästä.

Laajakaistatukilain 16 §:n mukaan Viestintävirasto voi lisäksi päätöksellään määrätä, että tuen saajan on palautettava osa julkisen tuen avulla rakennetun laajakaistaverkon tuotosta, jos tuen saajalle on myönnetty julkista tukea laajakaistahankkeisiin yhteensä yli miljoona euroa. Laajakaistahankkeiden valtiontuen yhteismäärä lasketaan kumulatiivisesti kunkin tuen saajan osalta ja kaikkiin tuen saajan hankkeisiin myönnetyn *tuen yhteismäärän* ylittäessä miljoona euroa tuen palauttamisehto koskee kaikkia tuettuja hankkeita.

Palautettavaksi voidaan määrätä 12 prosenttia ylittänyt osuus tuen avulla rakennetun yksittäisen laajakaistahankkeen vuotuisesta tuotosta, kuitenkin enintään se osuus, joka vastaa julkisen tuen suhteellista osuutta hankkeen tukikelpoisista kustannuksista. Takaisinperittävä osuus ei saa ylittää tuen saajalle maksetun julkisen tuen euromäärää.

Viestintäviraston on annettava huomautus ja mahdollisuus alentaa tuottoa prosenttia ennen kuin tuotto voidaan määrätä palautettavaksi. Tuotto voidaan määrätä palautettavaksi viiden vuoden ajalta tuen viimeisen erän maksamisesta. Valtioneuvoston asetuksen (451/2009) mukaisten hankkeiden osalta tuottoa voidaan määrätä palautettavaksi kolmen vuoden ajalta tuen viimeisen erän maksamisesta. Palautettavalle tuotolle on maksettava korkoa Viestintäviraston tuoton palauttamispäätöksestä lähtien ja viivästyskorkoa päätöksessä asetetusta eräpäivästä. Korosta ja viivästyskorosta säädetään valtionavustuslaissa.

15. MUUTA HUOMIOITAVAA

HANKKEEN TOTEUTTAJAN VELVOLLISUUS KILPAILUTTAA HANKINTANSA

Hankintalain mukaan laissa tarkoitettuna hankintayksikkönä pidetään mitä tahansa hankinnan tekijää silloin, kun se on saanut hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta esimerkiksi valtion tai kuntien viranomaisilta.

Mikäli hankkeen toteuttava yritys saa hankkeeseen tukea 2/3 sen kustannuksista kunnalta ja valtiolta, on mahdollista, että sitä edellä mainitun lainkohdan perusteella pidetään hankintalaissa tarkoitettuna hankintayksikkönä, jolloin sen tähän hankkeeseen liittyviin hankintoihin voidaan soveltaa hankintalakia.

VIESTINTÄVERKON LUOVUTTAMINEN ETEENPÄIN

Julkisen tuen kohteena oleva viestintäverkko jää verkon toimittavan yrityksen tai yhteisön omaisuudeksi. Valtion tuen edellytyksenä on kuitenkin, että jos tuen avulla rakennettu viestintäverkko tai sen osa myydään tai muutoin luovutetaan eteenpäin, siirtyvät tuen saajan lain mukaiset velvollisuudet omaisuuden uudelle omistajalle. Omistusoikeuden siirtymisestä on ilmoitettava Viestintävirastolle ja laajakaistahankkeen kustannuksiin osallistuneelle kunnalle viipymättä.

30.7.2010

LISÄTIETOA

Laajakaistahanke

- <http://www.ficora.fi/index/saadokset/ohjeet/laajakaista2015.html>
- laajakaistahanke@ficora.fi

Kansallinen lainsäädäntö

- Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla (1186/2009)
- Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta (538/2010)
- Valtionavustuslaki (688/2001)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Viestintämarkkinalaki (393/2003)
- Valtioneuvoston asetus kunnan maksuosuudesta laajakaistatukihankkeissa (240/2010)
- Liikenne- ja viestintäministeriön asetus laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetussa laissa tarkoitetuista tukikelpoisista alueista (246/2010)
- Valtioneuvoston päätös haja-asutusalueiden laajakaistahankkeiden tukimäärärahan jakaantumisesta maakunnittain (LVM/968/08/2009, 15.4.2010)

Viestintäviraston tekniset määräykset:

<http://www.ficora.fi/index/saadokset/maaraykset.html>

Luettelo EY:n komission laajakaistatukia koskevasta oikeuskäytännöstä:

http://ec.europa.eu/competition/sectors/telecommunications/broadband_decisions.pdf

EY:n komission tiedonanto suuntaviivoista laajakaistaverkkojen nopeaan käyttöön- toon liittyvien valtioneuvoston päätösten soveltamisesta:

http://ec.europa.eu/competition/consultations/2009_broadband_guidelines/index.html